

Схвалено
Протокол засідання педагогічної ради
Новошляхівського ЗЗСО I-III ступенів
31 серпня 2023р. №2



Зоя Глузд

*Новошляхівський ЗЗСО I-III ст.
Кінтівської сільської ради Чернігівської області*

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з мистецтва (образотворче мистецтво)

(1 год/ тиждень)

для 6 класу

для закладів загальної середньої освіти

на 2023/2024 навчальний рік

Розроблено на основі модельної навчальної програми «Мистецтво 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: О.М.Івасюк, О.А.Комаровська, Г.О. Кізілова та інші).

« Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»

Наказ Міністерства освіти і науки України від 12. 07. 2021 № 795

Підготувала вчитель Філяревич Н.І.

Серпень 2023 р.

Вступна частина

Сила мистецтва – так званої «другої природи» людства – надзвичайна. Упродовж свого існування людина витворила велетенську кількість видів, родів і жанрів різноманітних мистецтв. Саме в мистецтві вона має можливість відтворювати навколишній світ у власний неповторний спосіб, при цьому – фантазувати, мріяти, проектувати і моделювати майбутнє; висловлювати своє ставлення до світу в його багатоманітності, формуючи емоційно-духовні цінності й константи гуманістичного світогляду, при цьому – відкривати, розвивати й удосконалювати грані власного характеру. Мистецтво дає людині унікальну можливість поєднувати і реалізовувати через художню діяльність процеси світобачення-світосприйняття-світовідчуття-світотворення і у монічному, і в універсальному вимірах. Ознайомлення з кращими досягненнями людства в різних сферах мистецтв, оволодіння азами мови мистецтва як особливого комунікативного засобу спілкування між людьми різних рас і народів покликані підготувати майбутні покоління до міжкультурного діалогу, в якому органічно поєднується індивідуальне, національне та всезагальне, вселюдське.

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів з мистецької освітньої галузі, зміст інтегрованого курсу «Мистецтво 5-6 класи» та види навчальної діяльності учнів, спрямовані на реалізацію очікуваних результатів на основі пропонованого змісту. Модельна навчальна програма відображає засадничі ідеї Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30. 09. 2020 р. No 898)¹, ідеї концепції «Нова українська школа» (2016 р.)² Модельна навчальна програма спрямована на реалізацію мети базової середньої освіти, яка передбачає розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнів, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання на 1 Державний стандарт базової середньої освіти від 30 вересня 2020 р. No 898 [Електронний ресурс]. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n16> 2 Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи [Електронний ресурс]. URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних і культурних цінностей українського народу.

Метою мистецької освітньої галузі є цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні. Відповідно до мети освітньої галузі, метою інтегрованого курсу «Мистецтво. 5-6 класи» є цілісний (особистісний, духовний,

національний, творчий тощо) розвиток і формування компетентностей для художньо-творчого самовираження учня в процесі освоєння мистецьких надбань людства.

Мета інтегрованого курсу «Мистецтво» реалізується в таких завданнях:

- збагачення духовного світу й виховання цінностей учнів у процесі освоєння мистецьких надбань людства;
- виховання пошани до культурних надбань духовної і матеріальної спадщини;
- розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей, художньо-образного мислення й художніх інтересів;
- сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня / учениці через мистецтво;
- поглиблення знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови; формування

передбачених Державним стандартом базової середньої освіти мистецьких умінь і ставлень;

- розвиток умінь сприймати мистецтво в соціальному та культурному контексті;
- навчитися застосовувати мистецтво для саморефлексій та самопізнання.

Програма ґрунтується на визначених Державним стандартом ціннісних орієнтирах, а саме: повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети й організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості; забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу; дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності; становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості й ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі; формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту; створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу; утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими; формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його історико- культурного надбання і традицій, державної мови; плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.

Програма охоплює формування наскрізних в усіх ключових компетентностях умінь: читати з розумінням;

висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; критично і системно мислити; логічно обґрунтовувати позицію;

діяти творчо; виявляти ініціативу; конструктивно керувати емоціями; оцінювати ризики; приймати рішення;

розв'язувати проблеми; співпрацювати з іншими.

Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» спрямована на реалізацію компетентнісного потенціалу мистецької освітньої галузі, зокрема на формування визначених Державним стандартом ключових компетентностей.

Для інтегрованого курсу «Мистецтво» провідною є ключова культурна компетентність, що передбачає наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів;

здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку та вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва.

Відповідно до змісту компетентності передбачено формування низки умінь (орієнтуватися в культурному різноманітті, аналізувати способи вираження і передачі ідей у різних культурах за допомогою мистецтва, розвивати власну емоційно-почуттєву сферу на основі сприйняття мистецтва і художньо-творчої діяльності, створювати художні образи засобами різних видів мистецтва, продукувати ідеї та реалізовувати їх; відповідально ставитися до інтелектуальної і культурної власності) та ставлень (усвідомлення загальнолюдських, естетичних і художніх цінностей, виявлення пошани до мистецького надбання українського народу і гордості за нього, поваги і толерантного ставлення до культурного різноманіття регіонів світу, усвідомлення власної ідентичності у світовій культурній спадщині, розуміння необхідності збереження художнього надбання людства, розуміння важливості естетичних чинників у повсякденному житті). Завдання формування інших ключових компетентностей реалізуються через набуття відповідних умінь, зокрема грамотно висловлювати українською мовою свої враження від мистецтва, спостерігати і відтворювати довкілля в художніх образах засобами різних видів мистецтва; застосовувати цифрові технології для створення, презентації і популяризації художніх образів, для здобуття мистецької інформації; працювати в команді для виконання художньо-творчих завдань тощо і ставлень: сприйняття й шанування культурного різноманіття світу; відповідальність за особистий і спільний результат у мистецьких проектах; дбайливе ставлення до народних мистецьких традицій рідного краю та виявлення поваги до надбань інших культур, усвідомлення важливості творчої діяльності для самореалізації особистості, демонстрування готовності до партнерства у творчому процесі тощо. Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» спрямована на формування визначених у Державному стандарті умінь з мистецької освітньої галузі, які передбачають, що учень / учениця:

пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва, таким чином збагачуючи особистий естетичний досвід, удосконалюючи уміння сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво шляхом виявлення емоційно-ціннісного ставлення до нього;

формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва, зумовлюючи розвиток креативності, мистецьких здібностей, здатності експериментувати, імпровізувати з різними способами художньо-творчого самовияву;

пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект, завдяки чому поглиблюються уявлення про можливість і способи впливати на свій емоційний стан завдяки сприйманню творів мистецтва);

□ використовує інформаційне середовище у власній творчості та художній комунікації, формуючи інформаційну та комунікативну компетентності, здатність соціалізуватися через мистецтво, удосконалюючи уміння презентувати й критично оцінювати мистецькі твори, явища та свої досягнення тощо. Наступність між циклами навчання на рівнях початкової та базової середньої освіти у модельній програмі з інтегрованого курсу «Мистецтво» (5-6 клас)» реалізується за допомогою врахування мети, завдань і очікуваних результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти й типових освітніх програмах для початкової школи, а також тим, що групи результатів навчання співвідносяться з відповідними змістовими лініями програми початкової школи. Поєднання творчості, інтерпретації та знань дає змогу учневі / учениці проявляти себе як в індивідуальній, так і колективній діяльності. Програма передбачає креативний підхід до вокальної, інструментальної та художньо-творчої активності. Пріоритети викладання курсу «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)»:

□ дитиноцентризм, тобто орієнтація на учня / ученицю, урахування їхніх вікових особливостей та освітніх траєкторій;

□ виховання на цінностях, що передбачає орієнтацію освітнього процесу на загальнолюдські цінності, плекання української ідентичності, зв'язок з національною та світовою художньою культурою;

□ формування моральних якостей шляхом утвердження людської гідності, виховання в учнів загальнолюдських чеснот; плекання любові до рідного краю, культури; формування активної громадянської позиції та шанобливого ставлення до України;

□ педагогіка партнерства, засадничими принципами якої є доброзичливість і позитивне ставлення; довіра у відносинах; діалог – взаємодія – взаємоповага;

□ демократичність, а саме – свобода форм організації, методів, засобів навчання мистецтва; створення кожній дитині умов для найповнішої реалізації її мистецьких і творчих здібностей та всебічного розвитку особистості.

Структура модельної програми «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)» містить річні теми: «Мистецтво навколо нас» і «Життя крізь призму мистецтва», які, у свою чергу, розподілено на розділи (кластери за місяцями), що передбачають послідовність і наступність опанування навчального матеріалу з урахуванням можливостей інтеграції музичного, образотворчого та синтетичних мистецтв. Вибір навчального тематизму визначається віковими запитами учнів. У 5-му класі на засадах наступності з початковою освітою охоплено теми, в яких розкривається образ дитинства і світ, що оточує дитину, наприклад, тема «Палітра мистецтв» акцентує на розмаїтому світі мистецтва, детально розповідає про його види та можливості самореалізації через кожен з них; через тему «Світ дитинства в мистецтві» учні можуть побачити та відчути свою причетність до художнього світу, що допоможе їм інтегруватися у світ мистецтва, проявити творчі здібності, розкрити власний потенціал. У 6 класі як відповідь на інтереси підлітків розкриваються втілені у мистецьких творах дискусійні теми взаємин, добра і зла в мистецтві та житті, ролі мистецтва в житті людини тощо.

Тематичну структуру програми подано в таблиці 1. Тематична структура модельної програми «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)»

Клас	Тема року	Теми розділів (кластери)
		Палітра мистецтв
		Світ дитинства в мистецтві
		Навколишній світ у мистецтві

5	Мистецтво навколо нас	Народні мистецькі традиції
		Персонажі казок та їх відображення у мистецтві
		Рух у житті та в мистецтві
		Мистецькі прогулянки на природі
		Тварини у мистецтві: реальні та фантастичні образи
		Зустріч мистецтв
6	Життя крізь призму мистецтва	Унікальність художнього таланту
		Мої погляди на мистецтво
		Добро і зло в мистецтві
		Сучасність мистецьких традицій
		Реальне і вигадане в мистецьких творах
		Внутрішній світ і зовнішність людини у мистецтві
		Історичні сюжети в мистецтві
		Мистецтво на вулицях міста
Мистецтво змінює людину і життя		

Для досягнення очікуваних результатів програмою запропоновано різноманітні види діяльності учнів, наприклад:

- сприймання та аналіз творів різних видів мистецтва, висловлювання вражень про них;
- аналіз змісту, настрою, характеру, форми мистецького твору;
- вправлення у визначенні основних засобів виразовості, їхньої ролі у створенні художнього образу;
- висловлювання припущень про різні художні можливості синтезу мистецтв;
- виконання музичних творів, запропонованих для сприймання та інтерпретації, улюблених пісень;
- створення вокальних та інструментальних імпровізацій;
- виконання творів з різних видів образотворчого мистецтва;
- застосування опанованих технік і прийомів у процесі створення театральних, екранних та циркових образів;
- вербальний опис результатів власної творчості;
- рефлексивний діалог у групах;
- участь у колективних мистецьких заходах (концерт, конкурс);
- презентація індивідуальних, групових та колективних робіт;
- вибір видів художньо-творчої діяльності за вподобаннями та інтересами;
- участь у зустрічах з митцями, мистецьких квестах тощо.

Шляхи реалізації програми та особливості організації освітнього процесу з інтегрованого курсу «Мистецтво». Програма передбачає використання різних навчальних і навчально-методичних матеріалів: підручників, посібників, а також методичного забезпечення, розробленого вчителем самостійно. Музична та художня творчість і комунікація є основними видами діяльності. Перевага надається інтерактивним, дослідницьким, проектним видам діяльності. Зазначені види спонукають учнів до глибоких роздумів над художнім процесом у цілому та

взаємозв'язком художніх дисциплін. Рефлексії є найвищим ступенем пізнавальної активності.

Вивчення окремих тем може бути реалізовано як у межах класно-урочної системи, так і з використанням інших форм освітньої діяльності (навчальні екскурсії, відвідування мистецьких заходів, проєкти тощо), а також в умовах дистанційного та змішаного навчання (за наявності відповідного методичного забезпечення). У програмі не представлено перелік обов'язкових творів для вивчення.

Основна частина

Програма 6 клас

Життя крізь призму мистецтва

Очікувані результати навчання	Пропонований зміст інтегрованого курсу	Види навчальної діяльності
Тема 1. Унікальність художнього таланту (4 год.)		
<p>Виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва;</p> <p>цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою; передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами);</p> <p>виокремлює виразові засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного враження; наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо; пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, при цьому беручи до уваги</p>	<p>Хто і як творить візуальні художні образи</p> <p>Відображення в творах образотворчого мистецтва прагнень митців до краси, ідеалу і мудрості.</p> <p>Індивідуальність і неповторність стилю художника.</p> <p>Відтворення митцями світу, почуттів, переживань у художніх творах.</p> <p>Збереження, реставрація творів образотворчого мистецтва.</p> <p>Художник-реставратор.</p> <p>Синтез мистецтв</p> <p>Різновиди сучасного театрального мистецтва.</p> <p>Моновистава.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Творці мистецтва. 2. Розмаїття мови мистецтва. 3. Прагнення краси та ідеалу. 4. В гостях у Мельпомени. 	<p>Виконання вправ на вдосконалення прийомів володіння художніми техніками;</p> <p>створення тематичних композицій на площині і в об'ємі в різних художніх техніках; та жанрах; екскурсії в музеї, галереї, виставкові зали, вивчення варіантів і форм збереження мистецьких творів у них; знайомство з роботою художника - реставратора; перегляд фільмів, записів телепередач тощо про видатних діячів української культури; обмін враженнями від перегляду моновистав; виокремлення музичної та візуальної складових в різновидах сучасного театру; ярмарок ідей, розробка власної тематики та форматів мистецьких конкурсів, виставок дитячої творчості та шкільних мистецьких акцій; порівняння власної думки з думками інших; опрацювання різних джерел інформації з музичного та образотворчого мистецтва.</p>

<p>національні традиції, сучасні тенденції, використовуючи знання й уміння з інших освітніх галузей; презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості; долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників; визначає з допомогою вчителя чи інших осіб достовірність джерела інформації про мистецтво; виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права в процесі художньої комунікації.</p>		
---	--	--

Тема 2. Мої погляди на мистецтво (4 год.)

<p>Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва; характеризує особливості технік виконання творів; застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію, зокрема іноземного походження; виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні</p>	<p>Значення образотворчого мистецтва для кожного з нас Вплив образотворчого мистецтва на почуття. Створення власного образу світу через мистецтво. Передача настрою та втілення задуму у графіці, живописі, скульптурі. Синтез мистецтв</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Я і мистецтво. 6. Настрій і почуття в мистецтві. 7. Увага на сцену. 8. Підсумковий урок. Пригадаймо найцікавіше. 	<p>Сприймання творів графіки, живопису та скульптури як способу створення власного образу світу; дослідження способів та засобів відтворення настрою у художніх творах різних жанрів та видів образотворчого мистецтва; наведення прикладів емоційно-образної співзвучності творів музичного та образотворчого мистецтва; застосування опанованих технік і прийомів для передачі емоційного стану зображуваних персонажів, створення добірки цифрових зразків художніх творів різних видів мистецтва;</p>
---	--	---

техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо; створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо); спостерігає за навколишнім середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні спостереження; характеризує власну творчість за колективно визначеними критеріями; оцінює власні успіхи і досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх; встановлює за допомогою вчителя чи інших осіб способи вдосконалення вмінь; презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників; висловлює свою думку під час обговорення творів мистецтва; складає план своїх дій у створенні колективного художнього продукту; пояснює свої вподобання, порівнює власні вподобання з уподобаннями інших осіб із свого оточення; виявляє і використовує за

оцінювання власних художніх результатів; участь у круглих столах та дискусіях про взаємозв'язок мистецтва та емоційної сфери людини; моделювання мистецьких діалогів; командне виконання та презентація творчих завдань із оцінюванням і самооцінюванням; участь у мистецьких заходах різноманітних форматів, взаємодопомога в груповій роботі; аналіз власного емоційного стану в процесі творчості та сприймання мистецьких творів; висловлення усних аргументованих точок зору; обговорення значення для автора публікації/випуску/демонстрації його твору.

допомогою вчителя чи інших осіб у власній мистецькій діяльності авторський продукт.		
Тема 3. Добро і зло в мистецтві (4 год.)		
<p>Характеризує особливості технік виконання творів; цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою; застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію, зокрема іноземного походження; пояснює цінності, закладені в художньому творі та коментує своє ставлення до них; наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям; у запропонованому вчителем завданні робить спроби виконання нових незвичних прийомів роботи; пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей; бере участь у проєктній діяльності; визначає сильні і слабкі сторони своєї роботи в чітких формулюваннях; ділиться спостереженнями в навколишньому середовищі і соціумі, підтверджує думку аргументами; пояснює вплив творів на зміну власного емоційного стану; визначає улюблені види</p>	<p>Образи добра і зла в образотворчому мистецтві Уявлення про красу чи потворність художніх образів. Засоби висловлення задуму та відтворення характеру образу в творах різних видів та жанрів образотворчого мистецтва. Іконописний жанр. Синтез мистецтв Сакральне мистецтво. Речитатив.</p> <p>9. Образи добра і зла в мистецтві. 10. Краса і потворність у українському мистецтві. 11. Краса духовного світу. 12. Сакральне мистецтво.</p>	<p>Сприймання та інтерпретація художніх творів портретного та іконописного жанрів; висловлювання міркувань про роль сакрального мистецтва у розвитку культури; пошук критеріїв краси та потворності у творах мистецтва; рольова гра; виконання індивідуальних та колективних зображень, що виражають уявлення про добро і зло в мистецтві; участь у колективних і групових творчих проєктах; аргументоване оцінювання власних досягнень образотворчої діяльності; пошук способів удосконалення ефективності своєї діяльності у складі команди; дискусія про право митців та мисткинь на власний погляд на категорії краси та потворності в художньому творі; пошук прийомів створення образів добра і зла у творах різних видів мистецтва; групове обговорення творів мистецтва з обґрунтуванням власної позиції; перегляд навчальних відеоматеріалів; перегляд відеозаписів духовної музики.</p>

<p>мистецької діяльності, пояснює, від чого отримує задоволення у своїй творчості; виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці засоби окремо чи в поєднанні; шукає і добирає з допомогою вчителя чи інших осіб аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання.</p>		
<p>Тема 4. Сучасність мистецьких традицій (4 год.)</p>		
<p>Розрізняє різновиди українського декоративно-прикладного мистецтва; виявляє обізнаність у календарно-обрядових діях як прообразі видів мистецтва; орієнтується в особливостях народного мистецтва рідного краю; пояснює цінності, закладені в художньому творі та коментує своє ставлення до них; виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо; виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; створює ескізи виробів/твори з етнічними мотивами із застосуванням знайомих художніх технік; пропонує власні ідеї, реалізує їх самостійно або з допомогою вчителя чи</p>	<p>Народні художні традиції в українському декоративно-прикладному мистецтві Види декоративно-прикладного мистецтва. Декоративність як засіб вираження змісту та художньої образності. Декоративно-прикладна творчість як складова сучасного мистецтва. Етнічні мотиви у галузі дизайну, реклами, комп'ютерного, фото- і графічного мистецтва. Декоративно-прикладне мистецтво рідного краю. Синтез мистецтв 13. Народні витoki в мистецтві. 14. Народні витoki в сучасному мистецтві. 15. Традиції надихають. 16. Підсумковий. Пригадаймо найцікавіше.</p>	<p>Аналіз творчості та художніх традицій майстрів декоративно-прикладного мистецтва України та світу; сприймання зразків різних видів декоративно-прикладного мистецтва. знайомство із зразками декоративної орнаменталії; висловлення суджень про роль творчої спадщини народних умільців та професійних художників, обґрунтування ціннісного значення декоративно-прикладного мистецтва у житті людини; виконання стилізованих зображень декоративно-прикладного мистецтва як елементів етнічної стилістики в рекламі та дизайні та орнаментальних композицій для оздоблення предметів побуту; дискусії щодо використання народних традицій у сучасному мистецтві; презентація сучасних тенденцій в народній творчості; участь у колективних творчих проєктах (етнографічних фестивалях та арт-мобах), зокрема з використанням місцевих традицій; долучення до проведення святкових заходів; добір атрибутики та аксесуарів для образів обрядових дійств; тематичні екскурсії у</p>

<p>інших осіб, зокрема з урахуванням національних традицій, сучасних тенденцій, використанням знань і умінь з інших освітніх галузей, обирає із знайомих твори мистецтва, які найкраще відображають власні емоції; обирає відомі способи творення, зокрема медіа формати (додавання ілюстрацій, створення нескладних графічних зображень, аудіо -/відеороликів, фото тощо) для художнього самовираження; визначає з допомогою вчителя чи інших осіб достовірність джерела інформації про мистецтво.</p>		<p>бібліотеки, виставкові зали. зустрічі з народними майстрами декоративно-прикладного мистецтва. створення фонотеки автентичних записів обрядових дійств; використання матеріалів із художніх альбомів, сайтів з посиланням на них.</p>
---	--	--

Тема 5. Реальне і вигадане в мистецьких творах (3 год.)

<p>Передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами); застосовує у процесі вербальної інтерпретації знайому термінологію, зокрема іноземного походження; наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям; використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), компонує прості відеоролики; використовує художню літературу для створення власних творів мистецтва; бере</p>	<p>Літературні образи в образотворчому мистецтві Сюжети творів образотворчого мистецтва міфологічного жанру живопису. Фантастичні, міфологічні образи в графіці (оригінальній і друкованій) Види композицій (закрита, відкрита, статична, динамічна). Мистецтво створення книги: будова книги. Друкована та оригінальна графіка. Фантастичні, міфологічні образи в образотворчому мистецтві. Види композицій (закрита, відкрита, статична, динамічна). Синтез мистецтв Фантастичне й реальне на сцені театру: образи та сюжети. Створення фантастичного</p>	<p>Сприймання зразків друкованої та оригінальної графіки; вивчення видів композиції (закрита, відкрита, статична, динамічна); обговорення особливостей використання синтезу музичного мистецтва та літератури у театрі та кінематографі; перегляд фільмів; аналіз характерних ознак фільмів; порівняння сюжету фільму із текстом книги; створення образів літературних героїв з використанням цифрових пристроїв; пошук спільного і відмінного між музикою, образотворчим мистецтвом та літературою у відображенні навколишнього світу, прикладів поєднання музичних і літературних творів; виконання графічних та живописних ілюстрацій до художніх творів; моделювання етапів процесу підготовки колективної книжки-казки; створення власної галереї образів літературних героїв у</p>
---	---	--

<p>участь у проєктній діяльності; оцінює власні успіхи і досягнення, зауважує помилки та частково самостійно виправляє їх; аналізує інформацію від інших осіб з метою самовдосконалення (надання/отримання коментарів, пропозицій тощо), реагує на неї; визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості; використовує власний досвід і різні види інформації під час колективної творчості; складає план своїх дій у створенні колективного художнього продукту; шукає і добирає з допомогою вчителя чи інших осіб аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання; виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права в процесі художньої комунікації.</p>	<p>персонажа-протагоніста та реального персонажа-антагоніста. Кіномистецтво. Екранізація художніх творів. 17. Шукаємо натхнення в літературі. 18. У гостях у героїв міфів. 19. Фантастичне та реальне в кіно.</p>	<p>різних видах композицій: площинних, рельєфних та об'ємних; презентація та оцінювання власних творчих досягнень, добір способів удосконалення; пошук сміливих рішень для створення уявних образів в графіці; презентація власної мистецької діяльності; моделювання літературно-музичних композицій з використанням власного досвіду і різних видів інформації; характеристика ролі художників-ілюстраторів у розкритті сюжету літературного твору; роздуми про важливість уяви та фантазії у процесі творчості; добір матеріалів для створення власних саморобних книг; обговорення значення авторського права в мистецтві.</p>
--	---	--

Тема 6. Внутрішній світ і зовнішність людини у мистецтві (4 год.)

<p>Виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва; передає враження від творів вербально/ невербально (різними художніми засобами); виокремлює виразові засоби у творах різних видів мистецтва для пояснення власного враження; пояснює цінності, закладені в художньому</p>	<p>• Портрет в образотворчому мистецтві Портрет як жанр образотворчого мистецтва. Види портретів (автопортрет, парний, груповий, камерний, парадний). Пропорції голови та тіла людини. Історичний портрет. Соціальний портрет.</p>	<p>аналіз жанрових ознак портрету в образотворчому мистецтві; аналіз пропорцій форм людини та її узагальненої анатомічної будови; вивчення видів портрету (автопортрет, парний, груповий, камерний, парадний, історичний, соціальний тощо); дослідження прийомів і способів творення художнього образу у багатопігурних композиціях (на прикладах творів митців історичного, побутового жанрів;</p>
---	---	---

<p>твори та коментує своє ставлення до них; виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо; використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), компонує прості відеоролики; характеризує власну творчість за колективно визначеними критеріями; визначає сильні і слабкі сторони своєї роботи в чітких формулюваннях; розуміє значення партнерства в спільній мистецькій творчості; висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; пропонує способи розв'язання завдань в разі виникнення труднощів; обирає зі знайомих творів мистецтва ті, які найкраще відображають власні емоції; пояснює вплив творів на зміну власного емоційного стану; визначає з допомогою вчителя чи інших осіб достовірність джерела інформації про мистецтво.</p>	<p>20. Мистецькі портрети. 21. Загальне та детальне. 22. Відчуті душу. 23. У ритмі танцю.</p>	<p>створення портретних зображень з дотриманням пропорцій голови і тіла людини; виконання різних видів портретів; ліплення фігури людини в динамічних положеннях, створення наочних тематичних матеріалів портретного жанру у цифровому форматі; участь у конкурсах з фотомистецтва; створення стінгазет, плакатів, лепбуків тощо з елементами зображень у портретному жанрі; рефлексивний діалог з ровесниками щодо мистецьких явищ; розпізнавання у творах портретного жанру настрою та характеру портретованого; аналіз динаміки опанування технік роботи в портретному жанрі; характеристика настрою та характеру портретованого (веселий сумний, добрий, злий) у власних творах; обговорення впливу творів портретного жанру на власний емоційний стан; ознайомлення з прикладами фейкової інформації про мистецькі події.</p>
<p>Тема 7. Історичні сюжети в мистецтві (4 год.)</p>		
<p>Виокремлює жанрові ознаки творів різних видів мистецтва; цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою; наводить</p>	<p>Історичні та соціальні сюжети в образотворчому мистецтві Сюжети картин історичного жанру. Особливості творчості</p>	<p>Аналіз композицій сюжетно-тематичних картин в творчості видатних митців; інтерпретація зразків побутового жанру у різних видах</p>

<p>приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям; виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; створює ескізи виробів /твори з етнічними мотивами із застосуванням знайомих художніх технік; створює зображення під час експерименту з кольорами, лініями, формами тощо (графічні, живописні, пластичні, анімаційні тощо); використовує художню літературу для створення власних творів мистецтва; бере участь у проєктній діяльності; презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; долучається до мистецьких заходів; виконує різні ролі в спільному творчому процесі, дослухається до творчих ідей інших осіб; визнає різні позиції та оцінки учасників; складає план своїх дій у створенні колективного художнього продукту; упорядковує з допомогою вчителя чи інших осіб дібрані матеріали; виявляє відповідальність щодо дотримання авторського права в процесі художньої комунікації; цитує твір із посиланням на автора.</p>	<p>художників батального жанру. Побутовий жанр. Висвітлення художниками особистого та суспільного життя в графіці, живописі та скульптурі побутового та історичного жанру. Синтез мистецтв</p> <p>24. Історичні сюжети. 25. Лицарі звитяги. 26. Прекрасна мить. 27. Підсумковий. Пригадаймо найцікавіше.</p>	<p>мистецтва; вивчення історії розвитку історичного та побутового жанрів в образотворчому мистецтві; виконання ескізів та замальовок на історичні та соціальні сюжети з передаванням плановості; спостереження та відтворення історичних явищ у творчій діяльності (імпровізація та інсценізація); віртуальні екскурсії до музеїв музичних інструментів і художніх галерей створення індивідуальних проєктів з мистецькі проєкти з презентації творчості художників свого регіону, які працювали в жанрі сюжетно-тематичної картини; представлення результатів групової та колективної творчої діяльності; характеристика ролі мистецтва у відображенні історичних подій; моделювання плану своїх дій у створенні колективного художнього продукту; розуміння значення авторського права в мистецтві.</p>
<p>Тема 8. Мистецтво на вулицях міста (4 год.)</p>		
<p>Описує особливості мови різних видів мистецтва;</p>	<p>. Архітектура вчора-сьогодні-завтра.</p>	<p>Дослідження архітектури як виду мистецтва; визначення особливостей</p>

<p>характеризує особливості технік виконання творів; цілісно охоплює увагою твір під час сприймання, керує увагою; пояснює цінності, закладені в художньому творі та коментує своє ставлення до них; порівнює художні образи з явищами навколишнього середовища; у запропонованому вчителем завданні робить спроби виконання нових незвичних прийомів роботи; спостерігає за навколишнім середовищем, фіксує (фото, відео, замальовки тощо) і презентує власні спостереження; визнає можливість різного втілення творчого задуму, відстоює свою позицію у творчості; пропонує способи розв'язання завдань в разі виникнення труднощів; ділиться спостереженнями в навколишньому середовищі і соціумі, підтверджує думку аргументами; вирізняє художні засоби, які вплинули на враження від сприйнятого твору; за потреби обирає види художньо-творчої діяльності для задоволення; виражає свої почуття та емоції різними художніми засобами, застосовує ці засоби окремо чи в поєднанні; шукає і добирає з допомогою вчителя чи інших осіб</p>	<p>Архітектура як вид мистецтва. Види архітектури. Архітектурні візитівки міст світу. Вуличне мистецтво (стріт-арт) та його зразки: графіті, трафарети, постери, мурали, скульптурні інсталяції тощо Графіті. Мозаїка. Барельєф. Синтез мистецтв Вуличний театр, карнавал. Синтез мистецтв у жанрі балади. Хіп-хоп культура. Брейкінг. 28. Місто надихає. 29. Мистецькі візитівки міста. 30. Мандруємо вулицями міста. 31. Вуличне мистецтво.</p>	<p>художньої мови архітектури. Виконання зображень архітектурних споруд у графіці та живописі із застосуванням законів лінійної та повітряної перспективи; виконання ескізів у техніці графіті-арт; створення архітектурного образу в різних техніках (аплікація, паперопластика, ліплення тощо); віртуальні екскурсії в музеї, галереї; створення аплікацій (колажів) пейзажно-ландшафтного оточення, що доповнює образність архітектурної композиції; обговорення ролі мистецтва в збереженні архітектурних шедеврів для наступних поколінь; наведення прикладів видатних споруд та архітектурних візитівок світу й України; опис власних вражень від відвідування та споглядання видатних зразків архітектури; дискусії щодо мистецьких уподобань, добирання видів художньо-творчої діяльності для задоволення та покращення свого настрою; презентація відеороликів про митців, які працюють на вулицях міст, пояснення творчого задуму.</p>
--	---	--

<p>аудіо-, відео-, ілюстративні і текстові матеріали з різних джерел, планує свою діяльність для реалізації поставленого завдання.</p>		
<p>Тема 9. Мистецтво змінює людину і життя (4 год.)</p>		
<p>Пояснює засоби виразовості художнього образу у творах різних видів мистецтва;</p> <p>порівнює художні образи з явищами навколишнього середовища; наводить приклади зв'язків між видами мистецтва, синтезу мистецтв; пояснює зв'язки між мистецтвом і життям; виконує зображення, зокрема замальовки з натури і за уявою, розробляє ескізи для сценічних виступів тощо; застосовує різні прийоми, художні техніки, матеріали, формати, засоби дизайну тощо;</p> <p>використовує цифрові технології для втілення задуму, зокрема створює фото різних жанрів (фотопортрет, фотопейзаж), компоує прості відеоролики; виявляє ініціативність у втіленні творчого задуму; створення зображень в різних художніх техніках і матеріалах (колаж, інсталяція тощо); презентує результати власної творчості публічно, пояснює свій задум, за потреби може докладно його описати; розуміє значення партнерства в спільній мистецькій</p>	<p>Вплив образотворчого мистецтва на людину</p> <p>Синтез дизайну та образотворчого мистецтва.</p> <p>Використання новітніх технічних розробок в образотворчому мистецтві.</p> <p>Мистецтво інсталяції.</p> <p>Ландшафтний дизайн.</p> <p>Синтез мистецтв</p> <p>Реклама і дизайн</p> <p>32. Мистецтво пошуку нового.</p> <p>33. Творче перетворення простору.</p> <p>34. Мистецтво реклами.</p> <p>35. Підсумковий.</p> <p>Пригадаймо найцікавіше.</p>	<p>сприймання зразків дизайну як новітнього виду мистецтва, дослідження його ролі у сучасному світі; аналіз взаємозв'язку творів мистецтва та явищ довкілля; знайомство з професією «аранжувальник» та «звукорежисер»; аналіз взаємозв'язку дизайну та реклами; створення елементарних зразків реклами; розробка зразків різних видів дизайну; створення інсталяцій в групових та колективних проєктах, макетів куточків парків, ескізів промислових виробів, технічних засобів майбутнього, оздоблення інтер'єрів школи та помешкань; вивчення можливостей новітніх технічних розробок в образотворчому мистецтві; використання національних мотивів у дизайнерських творах; удосконалення навичок роботи з шрифтами в процесі розробки логотипів; обмін враженнями та висловлення критичних суджень щодо мистецьких тенденцій сучасності, характеристика ролі ландшафтного дизайну у створенні архітектурного обличчя міста; вербальна характеристика емоційного сприйняття інсталяцій, реклами та творів дизайну; пошук інформації про проведення тематичних лекцій-екскурсій, концертів, виставок, мистецьких заходів.</p>

<p>творчості; висловлює свою думку в обговореннях творів мистецтва; пояснює свої вподобання, порівнює власні уподобання з уподобаннями інших осіб із свого оточення; виявляє і використовує за допомогою вчителя чи інших осіб у власній мистецькій діяльності авторський продукт.</p>		
--	--	--

Прикінцева частина

1. Оцінювання. Вибір форм, змісту і способів поточного та підсумкового оцінювання результатів навчання здійснюється педагогічними працівниками закладу освіти залежно від дидактичної мети. Зважаючи на особливості змісту та види навчальної діяльності, передбачені модельною навчальною програмою «Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)», поточне та підсумкове оцінювання може здійснюватись із застосуванням таких основних форм і способів:

- практичної, зокрема шляхом виготовлення художніх виробів, виконання мистецьких творів, імпровізації, планування та реалізації проєктів тощо;

- цифрової, зокрема шляхом тестування в електронному форматі;

- усної, зокрема шляхом створення та виконання усних творів, індивідуального, групового та фронтального опитування. Оцінювання має бути зорієнтованим на:

1) очікувані результати навчання на відповідному етапі освітнього процесу. Орієнтирами для оцінювання якості засвоєння інтегрованого курсу «Мистецтво» є державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів 5-6 класів;

2) ключові компетентності, які реалізуються через компетентнісний потенціал мистецької освітньої галузі. Для мистецької освіти провідного значення набуває формування культурної компетентності учнів;

3) наскрізні вміння, а саме: читати з розумінням; висловлювати власну думку в усній і письмовій формі; критично та системно мислити; логічно обґрунтовувати позицію; діяти творчо; виявляти ініціативу; конструктивно керувати емоціями; оцінювати ризики; приймати рішення; розв'язувати проблеми; співпрацювати з іншими. Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами здійснюється з урахуванням індивідуального навчального плану.

2. Засобами навчання за модельною навчальною програмою є підручники і навчальні посібники, довідкові, аудіо- та візуальні джерела інформації, мультимедійні засоби навчання та контролю засвоєння змісту інтегрованого курсу «Мистецтво. 5-6 класи», технічні засоби для відтворення музики, музичні інструменти (за можливістю), матеріали та інструменти для образотворчої діяльності – малювання, ліплення, виготовлення аплікацій тощо. Список використаних джерел

1. Закон України про освіту (2017) [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Державний стандарт базової середньої освіти від 30 вересня 2020 р. No 898 [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#n163>. Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р.

No 87 [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>

4. Ключові компетентності для навчання протягом життя (Рамкова програма щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя) [Електронний ресурс].

URL: <http://dlse.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>

5. Нова українська школа [Електронний ресурс]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola> 6. Нова українська школа: концептуальні засади реформування нової української школи [Електронний ресурс]. URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>